

ОДЛУКА

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ) по жалбата на Транспаренси Интернешнл - Македонија за текстот со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 03 минути, на Интернет порталот Курир (www.kurir.mk)

ЖАЛБАТА Е ОСНОВАНА

Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1.

“Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно.”

Член 13.

“Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.”



ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на ден 30.01.2017 година, Слаѓана Тасева, Претседател на Транспаренси Интернешнел - Македонија поднесе жалба за текстот со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 03 минути, на Интернет порталот Курир (www.kurir.mk).

Во жалбата се наведува дека во објавениот текст известувањето е неточно и нефер и не е застапена втората страна. Во образложението на жалбата се наведува дека:

- не е вистинита информацијата дека националната испостава на Транспаренси Интернешнел (ТИ) во Македонија се вика Транспарентност Македонија и е водена од д-р Слаѓана Тасева. Се вели дека вистината е дека Транспарентност Македонија не е исто што и Транспаренси Интернешнел Македонија, дека тоа се два различни правни субјекти, односно две различни здруженија на граѓани, при што Транспаренси Интернешнел Македонија е национален огранок на глобалната коалиција за борба против корупцијата Транспаренси Интернешнел, и е водена од д-р Слаѓана Тасева;
- не е вистинита објавената информација во која се вели дека Транспаренси Интернешнел и националниот огранок Транспаренси Интернешнел Македонија (ТИ-М) се финансирани директно од Фондацијата “Отворено општество”. Се вели дека додека е вистина дека еден од донаторите на Секретаријатот на Транспаренси Интернешнел, чие седиште е во Берлин, е Фондацијата “Отворено општество”, не е вистина дека и Транспаренси Интернешнел Македонија се финансира од истиот извор. Се додава дека на веб страната на ТИ-М се достапни сите досегашни ревизорски извештаи за организацијата и од нив јасно се гледа дека ТИ-М никогаш не примила донација од Фондацијата “Отворено општество”. Жалителот го приложи линкот каде се објавени ревизорските извештаи.

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со член 12 од Деловникот на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Интернет порталот Курир и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од Курир не одговорија на наводите на жалителот.



Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на текстот е ОСНОВАНА.

На седницата на 17.02.2017 година, Теофил Блажевски беше изземен од расправата за случајот, во согласност со член 10 од Деловникот на Комисијата за жалби поради судир на интереси бидејќи е член на УО на ТИ-М, се' со цел да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и направи увид во наведениот текст. Најпрво, Комисијата констатираше дека таа не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во текстот и жалбата. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионални стандарди при создавањето на новинарскиот производ.

Конкретно, Комисијата констатираше дека во текстот има низа тврдења за политичко дејствување на невладината организација. Меѓу другото, се издвојуваат следниве реченици:

“... Транспарентност Интернешнл која е организација директно финансирана од СОРОС, излезе вчера со нов извештај каде во моментите кога СОРОС е на отворена критика на јавноста, Македонија забележува пад од 24 места на ранг – листата на Индексот на перцепција на корупција за 2016-та. Земјата сега се наоѓа на 90-тото место во споредба со 66-тата позиција во 2015-та.

Ваквото лошо рангирање доаѓа откако претседателот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски во интервју за Република од пред две недели објави дека државата бележи успех на индексот за борба против корупција дури и на организација финансирана од СОРОС како што е Транспарентност Интернешнл.

Очигледно, СОРОС преку неговите инсталации тука стана свесен и испорача лошо рангирање.

На прашањето на Република „Дали тоа што го прави Сорос е повеќе против Вас или повеќе за нив, односно опозицијата?“, Груевски вели „мислам и двете“.... Со новиот извештај Трансперенси Интернешнл нафрла уште една топка на СДСМ во борбата против ВМРО-ДПМНЕ, а на сметка на државата...



Поради ваквата обработка на медимскиот производ, членовите на Комисијата најдоа дека, поради тоа што авторот изнел низа тврдења, согласно професионалните начела бил должен за своите тврдења да побара став од невладината организација Транспарентост Интернешнл. Со огледа на тоа што не се бара став од засегнатата страна, со ваквиот медиумски производ не се обезбедува согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Постулат на новинарската професија е да се побара став од сите засегнати страни во обработката на новинарскиот производ, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Понатаму, авторот на текстот, на повеќе наврати своите мислења ги прикрива како факти. Точно е дека новинарот има право на сопствено мислење, но во конкретниот текст не се разликува што е коментар, претпоставка или став на авторот. Ова особено доаѓа до израз, бидејќи во текстот се изнесуваат низа тврдења за политичко дејствување на невладината организација Транспарентост Интернешнл, а бидејќи претходно не се обезбедени согледувања на сите значајни аспекти на темата за која се говори се доаѓа и до дезинформирање и манипулирање со публиката.

Комисијата за жалби најде дека во спорниот текст со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават”, објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 03 минути, на Интернет порталот Куир, прекршен е член 1 од Кодексот на новинарите на Македонија, според кој новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно. Изборот на фактите мора да обезбеди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Новинарот треба да обезбеди “втора страна”, односно да им даде можност на сите засегнати од новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.



Комисијата констатира дека е прекршен член 13 според кој новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата за жалби учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Гоце Герасимовски, Беким Ајдини, Филип Ѓурчиновски и Сефер Тахири.

Се обврзува Интернет порталот Куир (www.kurir.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави одлуката на Комисијата за жалби.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија



Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

